

Oplegvel Collegebesluit

Portefeuille J. Nieuwenburg
Auteur Mevr. A. Zonderop - Bexkens
Telefoon 5113537 E-mail: abexkens@haarlem.nl
VVH/OV Reg.nr. 2011/10269
GEEN bijlagen kopiëren
B & W-vergadering van 15 maart 2011

Onderwerp

Nota van zienswijzen 4e aanwijzronde gemeentelijke monumenten plus de daaruit voortvloeiende aanwijzingen.

DOEL: Besluiten

Het college is op grond van artikel 3, lid 1 van de Monumentenverordening Haarlem 2006 bevoegd om objecten aan te wijzen als gemeentelijk monument.

In artikel 3, lid 7 van de Monumentenverordening Haarlem 2006 is bepaald dat het college de raad in kennis stelt van de aanwijzing van monumenten. Daarom gaat deze nota ter kennisneming naar de Commissie Ontwikkeling.

B&W

1. Het college stemt in met de nota van zienswijzen vierde aanwijzingsronde gemeentelijke monumenten en de daaruit voortvloeiende aanwijzingen.
2. Het besluit heeft geen financiële consequenties.
3. De indieners van de zienswijzen ontvangen na besluitvorming informatie over dit besluit.
4. De nota wordt ter informatie verzonden aan de commissie Ontwikkeling.

Collegebesluit

Onderwerp: Nota van zienswijzen 4e aanwijzingsronde gemeentelijke monumenten
Reg. Nummer: 2011/10269

Onderwerp: Nota van zienswijzen 4^e aanwijzingsronde uitbreiding gemeentelijke monumentenlijst.
Reg. Nummer: 2010/201591

1. Inleiding

Deze nota van zienswijzen is opgesteld naar aanleiding van de zienswijzen die zijn ingediend tegen de ontwerpbesluiten uit de vierde ronde van het aanwijzingsproject gemeentelijke monumenten.

2. Besluitpunten college

1. Het college stemt in met de nota van zienswijzen vierde aanwijzingsronde gemeentelijke monumenten en de daaruit voortvloeiende aanwijzingen.
2. Het besluit heeft geen financiële consequenties.
3. De indieners van de zienswijzen ontvangen na besluitvorming informatie over dit besluit.
4. De nota wordt ter informatie verzonden aan de commissie Ontwikkeling.

3. Beoogd resultaat

Beantwoording van de zienswijzen en plaatsing van de betreffende panden op de gemeentelijke monumentenlijst.

4. Argumenten

1.1. Het voorstel past binnen het gemeentelijk beleid.

In september 2007 is er in Haarlem een burgerinitiatief geweest waarin de raad werd gevraagd om uitbreiding van de gemeentelijke monumentenlijst. Het College heeft op 15 januari 2008 het Plan van Aanpak voor uitbreiding van de gemeentelijke monumentenlijst vastgesteld (nota b&w nr.2007/235719). Het aanwijzingsproject bestaat uit 6 aanwijzingsronden. De vierde aanwijzingsronde wordt afgesloten met deze zienswijzennota.

1.2. Deze nota is de basis voor de afhandeling van de individuele aanwijzingsbeschikkingen.

Alle betrokken belangen zijn bij de besluitvorming voor de individuele aanwijzingen uit de vierde aanwijzingsronde meegewogen. Dit vormt geen aanleiding om voor één van deze panden van de plaatsing als gemeentelijk monument af te zien. De ARK heeft op 1 maart 2011 positief geadviseerd over plaatsing van de panden op de gemeentelijke monumentenlijst, waarvoor een inhoudelijke zienswijze is ingediend.

5. Kanttekeningen

De eigenaar kan op basis van de Algemene wet bestuursrecht (afdeling 3.4) tegen het aanwijzingsbesluit in beroep.

6. Uitvoering

Na besluitvorming wordt mededeling gedaan aan de eigenaar en het besluit wordt in de Stadskrant gepubliceerd.

7. Bijlagen

Nota van zienswijzen

Het college van burgemeester en wethouders

de secretaris

de burgemeester

NOTA VAN ZIENSWIJZEN

betreffende het voornemen tot plaatsing van objecten op de gemeentelijke monumentenlijst **vierde** aanwijzingsronde

Hoofdafdeling Veiligheid, Vergunningen en Handhaving
Afdeling Omgevingsvergunning
Januari 2011

1 Inleiding

Terugblik op het verloop van het aanwijzingsproces

De inventarisatie van potentiële gemeentelijke monumenten in Haarlem startte in december 1994. De stad werd straat voor straat bezocht door een drietal inventarisatoren. Als uitgangspunt hanteerde dit team de rijksmonumentenlijst, de lijst van zogenoemde “MIP-objecten” en de daaruit geselecteerde toekomstige rijksmonumenten (de “MSP-objecten”), de provinciale monumentenlijst, de gemeentelijke monumentenlijst en de lijst van beeldbepalende objecten. Het hele gebied van de gemeente werd onderzocht, met uitzondering van Schalkwijk. Van alle ±20.000 geschouwde panden in Haarlem werden ±1800 complexen en objecten nader beoordeeld door de toenmalige monumentencommissie. De inventarisatie vond plaats door objecten, complexen en structuren te toetsen aan de criteria zoals die worden gehanteerd voor aanwijzing als beschermd gemeentelijk monument. Deze zijn:

- de stedenbouwkundige waarde (blijkend uit situering, markering stadsbeeld, mate van representatie van de vormgeschiedenis van de stad e.d.);
- architectonische waarde (blijkend uit oorspronkelijkheid ontwerp, zeldzaamheidswaarde, kwaliteit gevelcompositie, kwaliteit ruimtelijk concept e.d.);
- historische betekenis (blijkend uit cultuur- of sociaaleconomische waarde, verschijningsvorm, plaats in de geschiedenis van het bouwen, betekenis voor de geschiedenis van de techniek e.d.).

Daarbij beperkte de beoordeling zich in de regel tot het exterieur. De inventarisatie en selectie leverden uiteindelijk het voorstel tot uitbreiding van de gemeentelijke monumentenlijst op.

In navolging van de werkwijze bij het MSP werd voor de Haarlemse selectie in beginsel een bouwjaar tussen 1850 en 1940 gehanteerd. In een beperkt aantal gevallen is hiervan afgeweken. Enerzijds omdat daarmee ook objecten van eerdere datum (voor zover niet voorkomend op de rijksmonumentenlijst) alsnog onder de gemeentelijke bescherming kunnen worden gebracht, anderzijds omdat in Nederland geleidelijk aan een ruimere belangstelling ontstaat voor de bouwkunst van na 1940.

De honderden beschrijvingen voor de potentiële monumenten waren gereed in 2003. Inmiddels werd de politieke prioriteit verschoven naar de grotere ruimtelijke omgeving en het opstellen van waarderingskaarten bij bestemmingsplannen. Daarmee kwam de laatste fase, de feitelijke aanwijzing, stil te liggen.

In september 2007 is er in Haarlem een burgerinitiatief geweest waarin werd gevraagd om uitbreiding van de gemeentelijke monumentenlijst. Dit burgerinitiatief is door 180 burgers ondertekend. De gemeenteraad heeft in antwoord hierop en ter uitwerking hiervan in 2008 het Plan van Aanpak voor uitbreiding van de gemeentelijke monumentenlijst vastgesteld. Bij dit besluit werd een lijst gevoegd van objecten die voor plaatsing op de gemeentelijke monumentenlijst in aanmerking komen. Omdat het hier om een aantal van ruim 700 objecten gaat (± 2150 adressen) is het aanwijzingsproces opgesplitst in meerdere fasen verdeeld over de jaren 2009, 2010 en 2011.

Op 1 juli 2008 heeft de Commissie Welstand/Monumenten (ARK./CWM) geoordeeld dat de beschrijvingen uit 2001, 2002 en 2003 op pandniveau nog steeds een compleet en actueel beeld geven van het gemeentelijk erfgoed. De commissie adviseerde positief over de toekenning van een gemeentelijke monumentale status van de met name genoemde middels bestuurlijke besluitvorming geselecteerde panden of objecten.

De raad heeft op 30 oktober 2008 (stuknr.190) de benodigde middelen beschikbaar gesteld om het aanwijzingsproces in gang te zetten. Binnen dit budget is een substantieel deel geraamd voor diverse vormen van ondersteuning aan de eigenaren. Na afloop van het aanwijzingsproject zal het totale budget beschikbaar komen voor ondersteuning van de eigenaren. Het aanwijzingsproces is gestart in het eerste kwartaal van 2009 met de eerste aanwijzingsronde (pilot). Ook de derde aanwijzingsronde is inmiddels afgerond. In de eerste drie aanwijzingsrondes zijn er 981 adressen aangewezen als

gemeentelijk monument. Er stonden voorafgaand aan het project al 107 adressen op de gemeentelijke monumentenlijst. Het totaal is daarmee gekomen op 1088 gemeentelijke monumenten. Het 1000^e gemeentelijk monument (Oosterhoutlaan 20) is in de zomer van 2010 aangewezen.

In totaal zijn er 100 adressen uit de eerste 3 ronden *niet* aangewezen, omdat zij in de periode tussen het opmaken van de redengevende omschrijving en het voornemen tot aanwijzing dusdanige wijzigingen hadden ondergaan dat het monumentale karakter te zeer was aangetast om nog tot aanwijzing over te gaan.

Vierde aanwijzingsronde

Op 6 september 2010 is er een informatiebijeenkomst geweest voor de eigenaren van de panden uit de vierde aanwijzingsronde (265 individuele adressen plus woningbouwcomplexen). Hierbij waren naar schatting tachtig eigenaren aanwezig. Alle eigenaren (ook degenen die niet bij de informatiebijeenkomst aanwezig waren) hebben een verslag van de bijeenkomst toegestuurd gekregen. Voor nadere informatie over het aanwijzingstraject is bij deze bijeenkomst verwezen naar de Haarlemse website. Verder kunnen eigenaren hun vragen stellen via de mail (monumentenzorg@haarlem.nl) en uiteraard telefonisch.

De brieven aan de eigenaren over het voornemen tot plaatsing van objecten op de gemeentelijke lijst voor de vierde aanwijzingsronde zijn verzonden op 29 september 2010. Hierbij is de procedure gevolgd, zoals deze is beschreven in de Monumentenverordening Haarlem 2006 (hierna te noemen: de monumentenverordening). In deze aanwijzingsronde zijn er 304 ontwerpbeschikkingen uitgegaan, hierop zijn 31 zienswijzen binnengekomen (iets meer dan 10% van het aantal aanschrijvingen).

Voor de objecten/complexen waarvoor geen zienswijzen zijn ingediend is het definitieve besluit tot plaatsing op de gemeentelijke monumentenlijst op 7 december 2010 aan de betreffende eigenaren verzonden (zie bijlage 1). Het betreft hier de aanwijzing van 636 afzonderlijke panden. Het aantal individuele panden in deze ronde is vrij groot omdat er meerdere woningbouwcomplexen bij betrokken zijn. De lijst van panden waarvoor wel een zienswijze is binnengekomen staat in bijlage 2.

Nota van zienswijzen

Doel van deze nota is inzicht te geven in de aard en omvang van de ingekomen zienswijzen voor de vierde aanwijzingsronde.

Op 1 maart 2011 is, voor zover van toepassing, door de ARK advies uitgebracht over de objecten/complexen met betrekking tot de cultuurhistorische-, stedenbouwkundige- en architectuurhistorische waarden van de complexen/objecten. In de beantwoording in deze nota is, voor wat betreft de inhoudelijke gronden, het advies van deze commissie gevolgd.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 zijn de zienswijzen en de reactie daarop van het college vastgelegd. De vragen en antwoorden zijn waar mogelijk geclusterd. De beantwoording aan de betrokken eigenaren zelf is soms in andere bewoordingen in de beschikkingen opgenomen (meer gedetailleerd, maatwerk).

Met betrekking tot de zienswijzen die gaan over de inhoud van de beschrijvingen is de ARK gehoord.

In bijlage 1 is de lijst met objecten/complexen waarvoor geen zienswijzen zijn ingediend weergegeven. In bijlage 2 staan de objecten waarvoor wel een zienswijze is ingediend. Hierbij is een koppeling aangebracht tussen de monumentenummers, zoals die in deze nota zijn vermeld en de daarbij behorende objecten en eigenaren.

Bijlage 3 bevat de adviezen van de ARK over de ingediende zienswijzen.

2 Beantwoording zienswijzen

Algemeen:

- 1. Aanwijzing van de huizen aan de Heussenstraat als gemeentelijk monument is een inhoudsloze actie als de onmiddellijke omgeving (huizen, straat, vijver, groen, slotjes en**

de molen) daar niet bij betrokken wordt. En: de balans tussen algemeen belang en particulier belang is meer gediend bij bescherming van het Kleverpark als geheel in combinatie met een aanwijzing tot gemeentelijk monument die zich beperkt tot het exterieur aan de voorzijde. De lasten en verplichtingen als gevolg van de aanwijzing zijn alleen acceptabel als van gemeentewege het hele gebied tot monument is verklaard.

Antwoord: Voor dit gebied is bij het Rijk de aanwijzing als beschermd stadsgezicht in voorbereiding. Ter effectuering van de bescherming van het aan te wijzen stadsgezicht moet ingevolge artikel 37, lid 5 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening een bestemmingsplan ontwikkeld worden.

Doel van de aanwijzing is de karakteristieke, met de historische ontwikkeling samenhangende structuur en ruimtelijke kwaliteit van het gebied te onderkennen als zwaarwegend belang bij de verdere ontwikkelingen binnen het gebied.

De aanwijzing beoogt op die wijze een basis te geven voor een ruimtelijke ontwikkeling, die inspeelt op de aanwezige kwaliteiten, daarvan gebruik maakt en daarop voortbouwt. Overigens geldt er, in afwachting van de definitieve aanwijzing van beschermd stadsgezicht door het Rijk, wel al een (zogenoemd consoliderend) bestemmingsplan (Bomenbuurt) voor dit gebied waarin rekening is gehouden met de betreffende waarden.

59-0393 (12x)

2. Het interieur (en of de achtergevel) van het object/complex behoeft geen bescherming/ Er worden geen argumenten gegeven voor de bescherming van het interieur

Antwoord: Het interieur van uw woning wordt bij de aanwijzing beschermd om te voorkomen dat er onverhoopt een cultuurhistorisch waardevol interieur verloren gaat. Bij het inventariseren van de panden had het bureau dat deze werkzaamheden heeft verricht niet de bevoegdheid om woningen te betreden. Vandaar dat in de Monumentenverordening Haarlem 2006 als algemene regel is opgenomen dat ook de interieurs zijn beschermd. Op het moment dat u een vergunning nodig heeft voor de verbouw van uw woning, kan de gemeente constateren of er een (wellicht gedeeltelijk) beschermenswaardig interieur in uw woning aanwezig is. Als dat niet zo is, dan tekent de gemeente in het dossier aan dat er in de woning geen monumentale interieur- onderdelen zijn aangetroffen. Voortaan is er in een dergelijk geval voor werkzaamheden aan het interieur geen monumentenvergunning meer vereist. Is het interieur (of onderdelen daarvan) wel beschermenswaardig dan zal de redengevende omschrijving op dit punt nader worden gespecificeerd. Als de achtergevel in de beschrijving niet uitdrukkelijk als niet beschermenswaardig is aangemerkt, dan valt deze ook onder de bescherming.

59-0393 (12x)

59-0405 (3x)

59-0407 (3x)

59-0408 (7x)

3. Aan de aanwijzing zitten voor de eigenaren alleen maar nadelen en geen voordelen

Antwoord: Het kan niet worden ontkend dat er aan de aanwijzing als gemeentelijk monument beperkingen kleven. Hierbij wordt bedoeld op onder andere de monumentenvergunning die nodig is als er monumentale onderdelen van een object/complex in het geding zijn. Ook kan er in sommige gevallen sprake zijn van meerkosten vanwege duurder materiaalgebruik of duurdere technieken bij restauraties. Als het college die nadelen echter afzet tegen het algemeen belang dat wordt gediend met de aanwijzing van de objecten/complexen dan prevaleert het algemeen belang (zaak is van algemeen belang vanwege zijn schoonheid, betekenis voor de wetenschap en/of (cultuur-)historische waarde). De gemeente stelt daar echter wel een aantal maatregelen tegenover om de particuliere eigenaren van gemeentelijke monumenten te ondersteunen bij een goede instandhouding van hun object. Ten eerste kan de gemeente de eigenaren al in een vroegtijdig stadium van de plannen voor herstel en restauraties begeleiden. In het voorjaar van 2011 zal, onder voorwaarden, ondersteuning via de Haarlemse Monumentenlening mogelijk zijn.

59-0393 (12x)

59-0722

4. **Aanwijzing als gemeentelijk monument heeft waardedaling tot gevolg c.q. maakt het pand moeilijker verkoopbaar. De gemeente heeft geen oog voor het belang van de waarde van onze woning voor onze huidige financiële positie en onze pensioenvoorziening.**

Antwoord: Gesteld wordt dat de aanwijzing van uw eigendom als gemeentelijk monument een waardedaling tot gevolg heeft. Er is echter geen enkel onafhankelijk onderzoek dat bewijst c.q. aantoonst dat de verkrijging van de status van gemeentelijk monument op zich zou leiden tot waardedaling van het betreffende object. Op dit ogenblik onderzoekt de VU in Amsterdam, mede in opdracht van de gemeente Haarlem, de effecten van de monumentenstatus op de waarde van panden. De *tussentijdse voorlopige conclusie* is dat er (gemiddeld) een waardestijging plaatsvindt van 7% als gevolg van aanwijzing als monument. Zodra de definitieve onderzoeksresultaten bekend zijn, zullen deze op de gemeentelijke website worden gepubliceerd.

59-0398

59-0405 (3x)

59-0407 (4x)

59-0408 (7x)

59-0425

5. **Eigenaar kan en mag niet meer zelf beschikken over (het interieur van) zijn huis, het eigendomsrecht wordt aangetast.**

Antwoord: Men blijft zelf eigenaar van het pand. De bescherming heeft betrekking op de situatie waarin het pand verkeert op het moment dat het pand wordt aangewezen als gemeentelijk monument. Het gaat dus niet om “bescherming in de oorspronkelijke staat”. Voorafgaand aan een verbouwing zal door de gemeente eerst worden vastgesteld of er onderdelen van het interieur beschermenswaardig zijn. Zo ja, dan zullen deze worden beschreven. In dat geval zal worden onderzocht hoe bij een verbouwing waar mogelijk tegemoet kan worden gekomen aan de wensen van de eigenaar. Uiteraard met respect voor de monumentale waarden. Is er niets beschermenswaardigs aan het interieur, dan wordt dat ook aan de eigenaar medegedeeld en heeft deze voor latere werkzaamheden aan (die onderdelen van) het interieur geen monumentenvergunning meer nodig.

59-0405 (3x)

59-0407 (4x)

59-0408 (7x)

6. **Wij zijn niet (of te laat) geïnformeerd over en betrokken bij het aanwijzingstraject terwijl de objecten wel op de lijst voor aanwijzing als gemeentelijk monument stonden. Verder zijn de bewoners van het gebied niet op de hoogte gesteld van de in 2009 in gang gezette procedure om een deel van Haarlem Noord aan te wijzen als beschermd stadsgezicht.**

Antwoord: Het is onmogelijk om iedereen te horen over alle besluiten die in de raad worden genomen.

U bent uitgenodigd voor een voorlichtingsavond voor alle eigenaren uit de 4^e aanwijzingsronde welke op 6 september 2010 heeft plaatsgevonden. Daarna heeft u van het college een ontwerpbeschikking over de aanwijzing ontvangen (gedateerd 28 september 2010) en heeft u 6 weken de tijd gehad om uw zienswijze hierover aan het college bekend te maken. Van deze mogelijkheid heeft u ook gebruik gemaakt. De hier gevolgde uniforme openbare voorbereidingsprocedure vindt u terug in afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht. De gemeente heeft ruimschoots voldaan aan haar verplichtingen om eigenaren te informeren.

59-0405 (3x)

59-0407 (4x)

59-0408 (7x)

7. Wij worden beperkt in het ongestoorde genot van ons eigendom.

Antwoord: Het is een wijdverbreid misverstand dat “er niets aan een monument mag worden gewijzigd”. Het is juist de bedoeling dat de monumenten geschikt blijven voor een goed gebruik (aangepast aan de eisen van deze tijd). Immers, blijvend gebruik is de beste garantie voor het behoud van een monument. Vandaar dat de gemeente eigenaren op dit punt zo goed mogelijk zal adviseren, uitgangspunt daarbij is: zo min mogelijke aantasting van cultuurhistorische waarden.

Het gebruik/bestemming wordt geregeld in het bestemmingsplan en staat dus los van de monumentale status. Van enige extra beperking in de eigendom is inderdaad sprake want monumentale onderdelen mogen niet worden gewijzigd of verwijderd zonder dat daarvoor een vergunning is verleend. Bij de vergunningverlening zal echter, zoals dit woordelijk in de Monumentenverordening is opgenomen “rekening worden gehouden met het feitelijk gebruik of gebruiksmogelijkheid van het monument met inachtneming van de bepalingen in overige regelgeving waaronder bestemmingsplannen begrepen”. Zie verder op onze website <http://www.haarlem.nl/haarlem-a-z/monumenten/monumentenrichtlijnen-voor-onderhoud-en-restauratie/?L=0robots.txt>

59-0722

59-0724

59-0425

8. Aanwijzing als monument brengt hogere lasten met zich mee, waar geen gelijke compensatie tegenover staat: hogere onderhouds- en verbouwingskosten, legeskosten.

Antwoord: Voor wat betreft de extra onderhouds- en verbouwingskosten wordt het volgende opgemerkt. Er is in de monumentenverordening geen onderhoudsplicht opgenomen (tenzij het object dreigt in te storten). Extra kosten doen zich dus pas voor op het moment dat u daadwerkelijk tot onderhoud of restauratie overgaat en u voorheen zou hebben gekozen voor gebruik van de goedkoopste materialen. Veel eigenaren zullen echter ook zonder de monumentenstatus duurdere materialen gebruiken bij restauratie, omdat zij bewust een pand met een bijzonder karakter hebben gekocht en dit bijzondere karakter ook willen behouden. Het college vindt deze eventuele hogere kosten, afgezet tegen het algemeen belang van bescherming van cultureel erfgoed, binnen de grenzen van het aanvaardbare vallen. Hiertegenover staat dat de gemeente de eigenaren al in een vroegtijdig stadium van de plannen voor herstel en restauraties kan begeleiden, daar waar het de monumentale aspecten betreft. In de tweede plaats bereidt het college een regeling voor om de eigenaren ook financieel te ondersteunen via een goedkope lening. De regeling met bijbehorende voorwaarden is naar verwachting na de zomer van 2011 gereed.

De leges voor de gemeentelijke monumentenvergunning zijn per 1 januari 2010 afgeschaft.

59-0405 (3x)

59-0407 (4x)

59-0408 (7x)

9. We hebben geen behoefte aan een laagrentende lening, ik heb liever subsidie.

Antwoord: Bij de totstandkoming van het beleid heeft het college voor de keuze in de ondersteuningsmaatregelen uiteraard ook de mogelijkheid van subsidieverlening onderzocht. Om twee redenen is daar niet voor gekozen. In de eerste plaats is de verlening van subsidies erg arbeidsintensief. Het geld dat daarmee zou zijn gemoeid laat het college liever ten goede komen aan de eigenaren. In de tweede plaats kunnen met de constructie van de Haarlemse monumentenregeling meer eigenaren worden ondersteund dan met een subsidieregeling. Het afsluiten van een lening voor groot onderhoud of restauratie is natuurlijk niet verplicht.

59-0405 (3x)

59-0407 (3x)

59-0408 (7x)

10. Ik zorg zelf goed voor mijn pand, ik heb de bemoeienis van de gemeente hierbij niet nodig.

Antwoord: Het college heeft er vertrouwen in dat het grootste deel van de eigenaren trots is op zijn eigen object/complex en het dus ook in een goede staat zal houden. Bij de plaatsing van deze objecten/complexen gaat het echter niet om het subject (de eigenaar), maar om het object. Omdat niet van iedere (toekomstige) eigenaar kan worden verwacht dat hij zich volledig bewust is van de monumentale waarde van zijn bezit en zeker niet kan worden aangenomen dat hij voldoende kennis en kundigheid heeft op het gebied van restauratietechnieken, is wettelijke bescherming het aangewezen instrument om beschadiging en sloop van belangrijk cultureel erfgoed te voorkomen.

59-0425

11. Stel de aanwijzing uit totdat de economische vooruitzichten beter zijn c.q. aanwijzing tijdens een economische recessie is ongewenst.

Antwoord: Omdat de gevolgen van de recessie voor alle huiseigenaren spelen en niet is aangetoond dat monumenteneigenaren hier extra onder lijden, ziet het college geen reden om het plaatsingsproces uit te stellen.

59-0405 (3x)

59-0407 (3x)

59-0408 (7x)

12. Ik stel de gemeente aansprakelijk voor alle kosten/schade die als gevolg van de aanwijzing als gemeentelijk monument voor mijn rekening komen.

Antwoord: Er vloeit geen rechtstreekse schade voort uit de aanwijzing van gemeentelijke monumenten volgens de huidige monumentenverordening. De eigenaar van een woning is daarnaast altijd al onderhoudsplichtig (volgens de Woningwet).

59-0405 (3x)

59-0407 (3x)

59-0408 (7x)

13. Mijn individueel belang is onvoldoende afgewogen tegen het algemeen belang. Deze afweging dient plaats te vinden op grond van de Monumentenverordening Haarlem 2006 en artikel 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht.

Antwoord: Men is in de gelegenheid gesteld om een zienswijze op het ontwerpbesluit tot aanwijzing te geven. Op basis van de aangevoerde argumenten uit deze zienswijze maakt het college een zorgvuldige afweging tussen het belang van de eigenaren en het algemeen belang. Het algemeen belang houdt in dat met het beschermen van de voor de lokale geschiedenis belangrijke panden de gemeente haar verantwoordelijkheid neemt als goed rentmeester van het Haarlems erfgoed mede in het belang van toekomstige generaties.

59-0405 (3x)

59-0407 (3x)

59-0408 (7x)

59-0425

14. Mijn pand is niet bijzonder genoeg voor plaatsing op de gemeentelijke monumentenlijst/De toegepaste criteria voor aanwijzing zijn mij niet duidelijk.

Antwoord: De inventarisatie vond plaats door objecten, complexen en structuren te toetsen aan de criteria zoals die worden gehanteerd voor aanwijzing als beschermd gemeentelijk monument. Deze zijn:

- de stedenbouwkundige waarde (blijkend uit situering, markering stadsbeeld, mate van representatie van de vormgeschiedenis van de stad e.d.);
- architectonische waarde (blijkend uit oorspronkelijkheid ontwerp, zeldzaamheidswaarde, kwaliteit gevelcompositie, kwaliteit ruimtelijk concept e.d.);
- historische betekenis (blijkend uit cultuur- of sociaaleconomische waarde, verschijningsvorm, plaats in de geschiedenis van het bouwen, betekenis voor de geschiedenis van de techniek e.d.).

Na afloop van de inventarisatie is er een zorgvuldige selectie gemaakt (op basis van een voordracht van de toenmalige monumentencommissie) van objecten/complexen die op bovenstaande onderdelen zo waardevol bleken te zijn dat plaatsing hiervan op de gemeentelijke monumentenlijst gerechtvaardigd was. De onderbouwing van de waardering op deze criteria is terug te vinden in de redengevende omschrijvingen van de aan te wijzen objecten. Ook de Adviescommissie Ruimtelijke Kwaliteit heeft dit getoetst en heeft op 1 juli 2008 geadviseerd de potentiële gemeentelijke monumenten ook daadwerkelijk op de gemeentelijke monumentenlijst te plaatsen.

59-0402

59-0405 (3x)

59-0407 (2x)

59-0408 (7x)

15. De bescherming van mijn pand is gebaseerd op een beschrijving van bijna zeven jaar oud, ik vind dat onzorgvuldig.

Antwoord: De beschrijvingen van de panden dateren inderdaad van 2001, 2002 en 2003. Dat de beschrijvingen niet allemaal aan de actuele situatie zijn getoetst heeft te maken met de grote omvang van het aanwijzingsproject. Omdat het kan voorkomen dat een aantal van de betreffende panden in de afgelopen tijd sterk is gewijzigd, kunnen eigenaren dat in de zienswijze aangeven. Mocht uit nader onderzoek blijken dat het pand toch niet beschermenswaardig is, dan zal de aanwijzing als gemeentelijk monument niet doorgaan. Het kan voorkomen dat het pand ondanks een aantal wijzigingen in de afgelopen jaren, toch nog beschermenswaardig is. De beschrijving zal hierop dan worden aangepast en de aanwijzingsprocedure wordt voortgezet. Uiteraard wordt de beschrijving niet aangepast als het om ondergeschikte veranderingen gaat.

59-0407

59-0425

16. Waarom is de gemeente niet bereid een compromis met ons te sluiten en alleen de voorgevels als monument aan te wijzen in combinatie met de aanwijzing van beschermd stadsgezicht? Aanwijzing van het hele Kleverpark, in combinatie met de aanwijzing van alleen de voorgevels heeft onze voorkeur.

Antwoord: De bescherming van het individuele object niet kan worden geregeld met het instrument "beschermd stadsgezicht". Het beschermde gezicht beschermt de stedenbouwkundige structuren (Monumentenwet 1988). Binnen deze regelgeving is het niet mogelijk om objecten tot op detailniveau cultuurhistorisch te beschermen. Om bescherming op pandniveau te waarborgen is aanwijzing als gemeentelijk monument nodig.

59-0405 (3x)

59-0407 (3x)

59-0408 (7x)

17. De gemeente moet niet alleen afzonderlijke huizen in de straat aanwijzen als monument, maar moet er voor zorgen dat het hele straatbeeld monumentaal wordt.

Antwoord: De gemeente draagt zorg voor de openbare ruimte. Indien men hierover specifieke klachten of wensen heeft, kunnen deze worden gemeld bij de gemeente. Uw opmerking is doorgegeven aan de betreffende afdeling van de gemeente.

Het is helaas niet altijd mogelijk om aan alle wensen van de bewoners te voldoen. Overigens wordt dit onderwerp niet geregeld via de Monumentenverordening Haarlem 2006. In het voorjaar van 2011 gaat het ontwerp voor het nieuwe gemeentelijke "Handboek inrichting openbare ruimte Haarlem Noord" de inspraak in. Uiteraard kunt u daar te zijner tijd op reageren.

59-0722

18. Bij een eventuele verkoop van mijn pand wil ik de nieuwe eigenaren niet opzadelen met allerlei beperkingen die de monumentenstatus met zich brengt.

Antwoord: Panden worden door de gemeente aangewezen als gemeentelijk monument vanwege hun bijzondere cultuurhistorische waarden. Bij deze panden is het van belang dat zij

zo gaaf mogelijk worden behouden voor de stad. Zij vertellen het verhaal van de (bouw-) geschiedenis van Haarlem. Om die reden prevaleert hier in zijn algemeenheid het algemeen belang van de monumentenzorg boven het individueel belang van de (toekomstige) eigenaar.
59-0398
59-0425

19. Ik moet een duurdere opstalverzekering nemen als gevolg van de aanwijzing.

Antwoord: Mocht het pand onverhoopt verloren gaan door een calamiteit dan hoeft het niet in de oude staat te worden teruggebracht. De monumentale waarden zijn dan immers al verloren gegaan. Als het betreffende pand gedeeltelijk verloren gaat, zijn de kosten van restauratie doorgaans hoger dan bij “niet monumentale” panden. In het geval van brandschade zal de gemeente per geval bekijken of het gebouw nog voldoende monumentale waarden over heeft om nadere eisen te stellen aan de bij de herstelwerkzaamheden te gebruiken materialen.

59-0405 (3x)

59-0407 (3x)

59-0408 (7x)

20. De bewoners zijn niet op de hoogte gebracht van het voornemen om Haarlem Noord aan te wijzen als beschermd stadsgezicht.

Antwoord: De aanwijzing als beschermd stadsgezicht is een maatregel van het Rijk. De gemeente weet ook nog niet op welk moment Haarlem Noord deze status krijgt. Wel is er in de huidige bestemmingsplannen voor Haarlem Noord al rekening gehouden met de belangrijkste waarden van dit toekomstige beschermde stadsgezicht.

59-0405 (3x)

59-0407 (3x)

59-0408 (7x)

21. Voor het opmaken van de redengevende omschrijving heeft u, zonder mijn toestemming, foto's gemaakt van het pand. Hiermee maakt de gemeente inbreuk op ons eigendomsrecht.

Antwoord: Het maken van foto's van panden vanaf de openbare weg is niet verboden en vormt dus ook geen inbreuk op het eigendomsrecht, overigens heeft de gemeente, voorafgaand aan de inventarisatie van monumentale panden in Haarlem, een advertentie in de huis aan huis bladen gezet en bij de betreffende woningen een brief in de bus gedaan over het doel van de inventarisaties.

59-0407

Inhoudelijk:

Van diverse eigenaren zijn opmerkingen binnengekomen over de redengevende omschrijvingen. In de per pand of complex opgestelde redengevende omschrijving wordt vermeld wat een geselecteerd pand of complex zo bijzonder maakt dat het als gemeentelijk monument wordt aangewezen (stedenbouwkundige waarde, architectonische waarde en historische waarde). De opmerkingen hierover zijn voorgelegd aan het Monumenten Advies Bureau (MAB) die ze van commentaar heeft voorzien. De zienswijzen zijn, vergezeld van de opmerkingen van het MAB, om advies voorgelegd aan de Adviescommissie Ruimtelijke Kwaliteit.

Dit onderdeel van de zienswijzen wordt hier niet nader uitgewerkt. Verwezen wordt naar het ingevoegde advies van de Adviescommissie Ruimtelijke Kwaliteit (bijlage 3).

Bijlage 1

Lijst van panden waarvoor geen zienswijze is ingediend en die op 7 december 2010 op de gemeentelijke monumentenlijst zijn geplaatst.

Acaciastraat 22 - 38
Acaciastraat 4 - 20
Deckerstraat 39
Dusartstraat 2 - 8
Frans Halsplein 1 - 9
Frans Halsplein 2 - 10
Frans Halsstraat 1 - 27
Frans Halsstraat 2 - 28
Gerrit van Heesstraat 18
Hogerwoerdstraat 12
Johannes de Breukstraat 6 - 40
Johannes de Breukstraat 5 - 49 / President Steijnstraat 1 - 5
Kleverlaan 172 en 174
Kleverparkweg 118 - 130
Kleverparkweg 15 en 17
Kleverparkweg 26 - 52
Kleverparkweg 66 - 82
Kleverparkweg 67 - 83
Kloppersingel 127 - 163
Kloppersingel 165 - 177
Kloppersingel 65 - 93
Kloppersingel 95 - 125
Meidoornplein (plantsoen)
Meidoornplein 1 - 23
Meidoornplein 2 - 24
Meidoornplein 25 - 47
Meidoornplein 26 - 48
Molenaerstraat 16, 18 en 18a (wijkgebouw) en 20
Molijnstraat 1 - 21
Molijnstraat 6 - 16
Nieuwe Landstraat 2-10
Olmenstraat 37 - 51
Olmenstraat 53 - 71
Ostadestraat 8
Patrimoniumstraat 1 - 19, 19a
Patrimoniumstraat 16 - 36
Patrimoniumstraat 2
Patrimoniumstraat 21 - 31
Patrimoniumstraat 4 - 14
Rozenhagenplein 1 - 13
Rozenhagenplein 2 - 14
Rozenhagenstraat 16 - 48
Rozenhagenstraat 17 - 31
Rozenhagenstraat 33 - 47
Rozenhagenstraat 49 - 67
Rozenhagenstraat 50 - 60
Schoterstraat 4
Schoterveenpolder 1a
Spaarndamseweg 50 - 60
Spaarndamseweg 62 - 68
Talmastraat 1 - 11
Talmastraat 13 - 31
Talmastraat 2 - 26
Velsersstraat 55, 57 en 77
Verspronckweg 1
Verspronckweg 148 - 150
Verspronckweg 203 en 205
Verspronckweg 21 - 43
Vredenrijkstraat 1 - 19
Vredenrijkstraat 14 - 36

Vredenrijkstraat 23 - 37
Vredenrijkstraat 4 - 10
Vrouwehekstraat 1 - 65/Zocherstraat 1
Vrouwehekstraat 18 - 28
Vrouwehekstraat 30 - 56
Vrouwehekstraat 2 - 16
Wilgenstraat 13 - 25
Wilgenstraat 27 - 43
Zocherstraat 41 - 67
Zocherstraat 44 - 90
Zocherstraat 69 - 79
Zocherstraat 9 - 39

Bijlage 2

Lijst met panden waarvoor een zienswijze is ingediend

Generaal Joubertstraat 38	59-0398	I. Versterre
Hedastraat 10	59-0722	J. van Berkel
Heussenstraat 16	59-0393	Fam. Vrolijk
Heussenstraat 18	59-0393	Fam. Smit
Heussenstraat 22	59-0393	T. Jongerius
Heussenstraat 24	59-0393	Fam. Huissen
Heussenstraat 26	59-0393	Fam. Franse
Heussenstraat 28	59-0393	Fam. Van Doorn
Heussenstraat 32	59-0393	Fam. Bosma
Heussenstraat 34	59-0393	Fam. Warnaar
Heussenstraat 38	59-0393	A. Schaper
Heussenstraat 50	59-0393	Fam. Van Foeken-Richter
Heussenstraat 52	59-0393	Fam. Huussen
Heussenstraat 80	59-0393	Fam. Doeksen
Kleverlaan 5	59-0402	H.C. Belmer
Kleverparkweg 23	59-0405	A. Lamers
Kleverparkweg 25	59-0405	Fam. Van der Knaap
Kleverparkweg 29	59-0405	D. Weijermans'
Kleverparkweg 31	59-0407	R.A.H. Sheridan
Kleverparkweg 33	59-0407	E.S. Houwaart
Kleverparkweg 35	59-0407	J. Slooten
Kleverparkweg 37	59-0407	R.F. van Dungen
Kleverparkweg 39	59-0408	E. Barkhof
Kleverparkweg 41	59-0408	B. Brouwers
Kleverparkweg 43	59-0408	L.H.M. Kniest
Kleverparkweg 45	59-0408	V.J. Groen
Kleverparkweg 47	59-0408	H.A. Leibrand
Kleverparkweg 51	59-0408	A.D. van Muiswinkel
Kleverparkweg 53	59-0408	A.J.M. Looije
Molijnstraat 23	59-0724	F.M.C. Wolffram
Soendaplein 7	59-0425	H. van Eekelen

BIJLAGE 3 ADVIEZEN ARK 1 MAART 2011

CONCEPT

VERSLAG ADVIESCOMMISSIE RUIMTELIJKE KWALITEIT VAN DE OPENBARE VERGADERING VAN 1 maart 2011

Aanwezig:

Dr. A. Oxenaar, voorzitter
Ir. P. van Velzen, architect/lid
Ing. J. Hovenier, architect/lid

Mede-aanwezig:

A. Zonderop-Bexkens, projectleider potentiële gemeentelijke monumenten
Drs. J. Jacobs, gemeentelijk architectuurhistoricus
Drs. M. Taverne, gemeentelijk architectuurhistoricus
R. Algra, secretaris
Belanghebbenden (2)

Potentiële gemeentelijke monumenten

De commissie vindt dat bij de in december 1994 gestarte inventarisatie van potentiële monumenten bijzonder zorgvuldig te werk gegaan is. De inventarisatie vond plaats door objecten, complexen en structuren te toetsen aan criteria die gehanteerd worden bij de aanwijzing van te beschermen monumenten. Die criteria zijn: stedenbouwkundige, architectuurhistorische en cultuurhistorische waarde, zowel in combinatie als op zichzelf. De inventarisatie heeft in 2003 geresulteerd in afgeronde zogenoemde redengevende omschrijvingen. Die geven volgens de commissie nog steeds een compleet en betrouwbaar beeld van het gemeentelijke cultuurhistorische erfgoed. De commissie heeft daarom positief geadviseerd over toekenning van de status van gemeentelijk monument aan deze objecten en ziet in beginsel geen reden hierop terug te komen.

Echter, als uit de voorliggende zienswijzen blijkt dat de redengevende omschrijving op pandniveau op belangrijke onderdelen aantoonbaar onjuist is, sof er sprake is van (nieuwe) informatie die op het moment van positieve advisering niet bij de commissie bekend was of bekend had moeten zijn, dan wel als er sprake is van ingrijpende bouwkundige ingrepen of stedenbouwkundige veranderingen na 2003, waardoor monumentale waarden deels of helemaal verloren gegaan zijn of dat ten slotte anderszins - bijvoorbeeld door nieuwe vakmatige inzichten of uitgangspunten, de monumentenzorg regarderend - de grondslag van de redengevende omschrijving is vervallen, kan dat aanleiding zijn een eerder uitgebracht positief advies nog eens te heroverwegen.

Vervolgens worden de zienswijzen beoordeeld over de volgende panden.

1. Complex Heussensstraat 12-84, Sparenbergstraat 1-2, Akendamstraat 1-2.

De commissie, gelezen de redengevende omschrijving van bovengenoemd woningbouwcomplex uit 1935, bestaande uit middenstandswoningen, naar een ontwerp van architect Huib Tuininga, de 11 ontvangen zienswijzen van 25 en 28 oktober en 2 november 2010 (nrs. 16, 18, 22, 24, 26, 28, 32, 34, 38, 50 en 80), de reacties daarop van het MAB van 6 december 2010 en gehoord de opvatting van de gemeentelijke architectuurhistoricus adviseert positief over toekenning van de status van gemeentelijk monument zowel aan deze woningen als aan het gehele woningcomplex Heussensstraat 12-84, Sparenbergstraat 1-2 en Akendamstraat 1-2 waarvan de woning deel uitmaakt. Opgemerkt wordt dat de stedenbouwkundige aspecten (ligging en omgeving) *niet bepalend* zijn voor de situeringswaarde, maar *juist versterkend*. De verschijningsvorm en de opzet in de vorm van een halve tienhoek hebben op zichzelf voldoende architectonische waarde. De nog aanwezige poortgebouwen en erkers, alsmede het rijke metselwerk versterken dit nog eens. Overigens heeft de gemeente al besloten ook het karakter van de directe omgeving van deze huizen te willen consolideren. Dit door middel van het huidige bestemmingsplan (voortuitlopend op de bij het Rijk in procedure zijnde aanwijzing van het beschermde stadsgezicht Haarlem-Noord).

2. Generaal Joubertstraat 34-36-38

De commissie, gelezen de redengevende omschrijving van bovengenoemd complex arbeiderswoningen met neorenaissance- en Chaletstijlkenmerken uit 1902, de ontvangen zienswijze van 9 november 2010, de reactie daarop van het MAB van 6 december 2010 en gehoord de opvatting van de gemeentelijke architectuurhistoricus, adviseert positief over toekenning van de status van gemeentelijk monument aan het gehele complex. Deze woningen vormen een pareltje in het straatbeeld. In de redengevende omschrijving is een tweetal aanpassingen gedaan. Deze hebben betrekking op het bouwjaar (1902) en een vernieuwde balkondeur op nummer 38.

3. Complex Hedastraat 2-18

De commissie, gelezen de redengevende omschrijving van bovengenoemd woningbouwcomplex met Amsterdamse School invloeden uit 1920, naar een ontwerp van architect C. Kruijswijk, de ontvangen zienswijze van 1 november 2010 (nr. 10) de reactie daarop van het MAB van 6 december 2010 en gehoord de opvatting van de gemeentelijke architectuurhistoricus,

adviseert positief over toekenning van de status van gemeentelijk monument aan dit complex van middenstandswoningen. Er is geen aanleiding om de redengevende omschrijving van het complex te wijzigen.

4. Molijnstraat 23-25

De commissie, gelezen de redengevende omschrijving van bovengenoemd woningbouwcomplex met Amsterdamse School invloeden, uit omstreeks 1925, de ontvangen zienswijze van 4 november 2010 (nr. 23), de reactie daarop van het MAB van 6 december 2010 en gehoord de opvatting van de gemeentelijke architectuur-historicus, adviseert positief over toekenning van de status van gemeentelijk monument aan dit complex. Wel is de redengevende omschrijving op onderdelen aangepast, naar aanleiding van latere verbouwingen. Dit complex is monumentwaardig, juist in samenhang met de aan te wijzen panden aan de Hedastraat, Dusartstraat en de Kleverlaan die tezamen met de Molijnstraat 23-25 een ensemble vormen.

5. Soendaplein 7

De commissie, gelezen de redengevende omschrijving van bovengenoemd woonhuis met artsenpraktijk uit 1935, met als bouwstijl Zakelijkheid en enige Amsterdamse Schoolinvloed, de ontvangen zienswijze van 11 november 2010, de reactie daarop van het MAB van 3 december 2010 en gehoord de opvatting van de gemeentelijke architectuurhistoricus, adviseert positief over toekenning van de status van gemeentelijk monument aan deze woning met praktijkruimte. Juist de ligging op de hoek van het Soendaplein en de Pijnboomstraat en de daar op inspelende architectuur maakt dit pand zo bijzonder. In de redengevende omschrijving is de tekst onder het kopje “interieur” aangepast.

6. Kleverlaan 5, 7 en 7A

De commissie, gelezen de redengevende omschrijvingen van bovengenoemd complex woonhuizen (met gedeeltelijke winkelfunctie) uit omstreeks 1800 en XIXB, gelezen de ontvangen zienswijze van 8 oktober 2010 (nr. 5) en de reactie daarop van het MAB van 3 december 2010, gehoord de opvatting van de gemeentelijke architectuurhistoricus, adviseert positief over toekenning van de status van gemeentelijk monument aan dit complex woningen. Het pand verwijst naar de prestedelijke periode van het betreffende gebied. Door zijn ligging blijft er nog een stukje geschiedenis van Haarlem, van vóór de uitbreiding van de stad naar het noorden, afleesbaar. Er is geen aanleiding om de redengevende omschrijving aan te passen.

7. Kleverparkweg 23-29, 31-37, 39-55

De commissie, gelezen de redengevende omschrijving van bovengenoemde complexen van resp. 4, 4 en 9 herenhuizen van de architecten Roemers (1910) en Meppelink (1905), de ontvangen zienswijzen van 20, 29, 30 en 31 oktober, alsmede 1, 2, 5, 6 en 17 november 2010, de reacties daarop van het MAB van 7 december 2010 en de aanpassingen op onderdelen van de redengevende omschrijvingen op basis van de informatie die uit de zienswijzen naar voren is gekomen, gehoord de opvatting van de gemeentelijke architectuurhistoricus, adviseert positief over toekenning van de status van gemeentelijk monument aan deze herenhuizen. De wijzigingen die in de loop van de jaren aan de panden zijn aangebracht, zijn niet van dien aard dat daarmee de monumentaliteit er van teniet wordt gedaan.